

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

ԿԻՆԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. Աթոռիս Տնօրէն Ժողովը ընդառաջ երթալով Կիլիկիոյ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսի առաջարկին, Սիւրիոյ մէջ գտնուած և Ս. Աթոռէս Կաթողիկոսութեան Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան փոխանցումի մասին, Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը ի նիստ հրաւիրեց՝ Մարտ 26, Գշ. երեկոյ ժամը 4.30ին, Նիստը տեղի ունեցաւ Պատ. Բարաքարանի սրահին մէջ, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր և ներկայութեամբ 33 Միաբաններու, Տնօրէն Ժողովը խնամաւ Տեղեկադրով մը ներկայացուց այս խնդիրը Միաբանական Ընդհ. Ժողովին, որ նկատի առնելով Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Սիւրիոյ մէջ կազմակերպութեան օժանդակելու պարտքը Ս. Աթոռի կողմէն, միաձայն հաւանութեամբ որոշեց Սիւրիոյ Երուսաղէմապական թեմերը փոխանցել Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Ն. Ս. Օծութիւն Տ. Սահակ Կաթողիկոսին իրաւասութեան տակ ղեկավարելու, Առաջնորդարաններն ու Դպրոցները, իրենց բովանդակութեամբ:

Փոխանցումը պիտի սկսի Պէյրութէն, քանի որ այդ թեմը կազմակերպուած կը համարուի Գեր. Եղիշէ Եպս. Կարօեանի Առաջնորդական պաշտօնի կոչուելովը, իբրեւ Փոխանորդ Ն. Ս. Օծութեան: Փոխանցումը պաշտօնապէս կատարելու համար, մասնաւոր անձ պիտի ղրկուի Պէյրութ, Ս. Պատրիարք Զօր կողմէն:

Միաբանական Ընդհ. Ժողովը որոշումը անմիջապէս հեռագրուեցաւ Վեհ. Սահակ Կաթողիկոսին, Պէյրութ:

Ն. Օծութիւն Սահակ Կթղ., Պէյրութ.

Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը իր այսօրուան նիստին մէջ միաձայնութեամբ որոշեց Սիւրիոյ թեմերը փոխանցել եւ երթալէ Զօր Ս. Օծութեան իրաւասութեան:

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԳՈՒՐԵԱՆ

Պատասխանը.

1929, Մարտ 27, Պէյրութ.

Ն. Ամենապատուաւրեան Գուրեան Պատրիարքի

Զեմապէս շնորհակալ եմ Ձեր Ամենապատուաւրեան եւ Միաբանութեան իրենց բարեկէպ որոշման համար, ներհնուած եղբայրակցութեան այն բարձրագոյն րոբրոնումէն, որ անգին օժանդակութիւն մըն է Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան վերակազմութեան համար:

ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

«ՍԻՈՆ»Ի ԱՌԻՍԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԾՆՈՒՆԴԸ ԻՆՉՈՒ ՅՈՒՆՈՒԱՐ ԵՒՆ

ԿԸ ՏՈՆԵՆՔ

Դազալէն Յ. Արսէնեան կը հարցնէ թէ «Ինչո՞ւ համար Հայեր Ս. Ինուսկոն ու Մկրտիչներ միեմանց որ կը լսեն, մինչդեռ միւս բոլոր յարանաւորներէն զարեւ օրեր կը լսեն»:

Պատմական իրողութիւնը սա՛ է որ քրիստոնէական հին եկեղեցին Յունուար 6ին կը տօնէր՝ այդ երկու տօներն ալ, և Հայաստանեայց եկեղեցին հաւատարիմ մնացած է այդ վաղեմի աւանդութեան:

Յովհան Ոսկերեքեան, 386ին, Անտիօքի եկեղեցւոյն մէջ քարոզ տուած առեւ, ակնարկելով Դեկտ. 2ին, կ'ըսէ. «Ճաղիւ տար զայն որ այդ օրը (Դեկտ. 25) յայտնի և ծանօթ եղաւ մեզի»: Ըսել է որ Յոյն եկեղեցին ալ 376ին երկու տօները միասին կը կատարէր Յունուար 6ին: Ոսկերեքեան զիտել կուտայ նաեւ թէ նախ Հռոմայեցիք ըրին այս փոխադրութիւնը եւ յետոյ իրենք՝ Յոյնք, թէ երկու տօները միասին կը կատարուէին հին եկեղեցւոյ մէջ, ասոր չօշափելի ապացոյցը այն է որ Յոյն եկեղեցին մինչև հիմա Յունուար 6ին կը կատարէ Մկրտութեան տօնը:

Իսկ թէ ինչո՞ւ համար անջատեցին երկու տօները իրարմէ. այս մասին ալ երկու պատմութիւն կայ.

Ա. — Ըստ Երուսաղէմի եկեղեցւոյն, երկու տօները միևնոյն օրը երկու տարբեր տեղեր կատարելու զգուարութենէն յառաջ եկած պիտի ըլլայ անջատումը. որովհետեւ Ինուսկոն տօնը Բեթլեհէմ կը կատարէին, իսկ Մկրտութիւնը՝ Յորդանան:

Եւ իրօք, միևնոյն օրը (Յունուար 6) Բեթլեհէմէն կամ Երուսաղէմէն Յորդանան իջնել շատ զժուար էր այն առեւներ, և նոյնիսկ զժուար է այսօր, հակառակ ճամբաներու և ճամբորդելու սքանչելի դիւրութիւններուն: — Բայց կ'երևի թէ ասիկա զուտ տեղական պատճառ մըն է Երուսաղէմի եկեղեցւոյն համար. աւելի հաւանական է երկրորդը:

Բ. — Ըստ Հռոմի եկեղեցւոյն, աւելի ծանրակշիռ պատճառով մը Ինուսկոն խախտած են իր աւանդական տեղէն:

Դեկտ. 25ին կը կատարուէին Սատուրնական տօները (Saturnalia) հեթանոս Հռոմի մէջ: Շատ մեծ և շատ ժողովրդական տօն մըն էր այդ, որ մնացած էր մինչև Զորբորդ դար, հակառակ քրիստոնէութեան մուտքին Հռոմ ու տարածումին:

Արդ, Դեկտ. 25ի այդ հեթանոսական նշանաւոր տօնը խափանելու զիտումով է որ Քրիստոնէութեան ամենէն նշանաւոր և ամենէն ժողովրդական տօնը, Ս. Ինուսկոն, Յունուար 6ին փոխադրած են Դեկտ. 25ին:

Բ. Ե.

(Սիւն, 1929 Ապրիլ, էջ 126):